

Akt nr:
R-E1a-1866

AU\$R-E1a-1866

Kungl. Lantbruksstyrelsens
Kulturtekniska byrås arkiv

R 2*1866

Handlingar rörande

Wahlholms dikningsföretag av år 1928

i Hova socken av Skaraborgs län;

upprättade vid laga syneförrättning

år 1928 av

Sven Hallin.

Statens lantbruksingeniör.

213 Andra. III 178:7 m. p.

2 sidor i hand (lov)

1.
Protokoll vid syn-
förättning en-
ligt vattenlagen
för beslagfning
av mark till-
hörande Wahlholms
egendom i Hova
socken av Skara-
borgs län.

Den 7 november 1928 å Wahlholm
Da förättningen uppenbarligen
synes beröra sökanden enbart
hade särskild kungörelse ej ut-
färdats.

Närvarande: Understecknad, statens
lantbruksingenjör och förättnings-
man samt gode männen Axel
Persson i Hållkvist och Sven
Wennerstedt i Hovsättegården, Skara.
Sökanden fru Leticia Wern såsom
ägar av Wahlholm genom
förmädlaren Gustaf Tholm
(Bit. A.)

§ 1
Mycketes det för förättningsmannen
utfärdade förordnandet, som hade
lydelse enligt bit. B

§ 2
Mådet för emot synemännen
kunde ej utränas.

§ 3

Förelades med förundersökning upp-
rättad plankarta över det vatten-
besvärade området samt pro-
jekt över avloppet närliggande
ävensom ett preliminärt för-
slag till i frågavarande markens
lägre terrängning.

§ 4
Förbuden till förättningen yrkade
på i frågavarande huvudavlopps utvidg-
ning och fördjupning, så att därav be-
räende äger för alla kunna terräggas
till 1.2 meters djup samt att den
s. k. sjövattnen må kunna terräggas
till för betes- och slåtteräng syfodeligt
djup i huvudsaklig överensstämmelse med
det uppenbarte preliminära förslaget.

§ 5
I den ämbets vidare fanns att till
protokollet anteckna förklarades sam-
manträdets uppstod med tillkännagi-
vande att synemännens utlåtande
kommer att framläggas i för rätt-
ningsmannens kante i Skara
högaren den 20 november 1928 samt
att till förslaget rörande handlingar
och korter må förskrivas till
därefter komma att finnas till-
gängliga hos förvaltare Axel Berg-
ström i Wälskolan.

Ort och tid som ovan

§ Fjärde

Per Mattin

Axel Persson Allmurstad

Den 20 November 1928 å präst-
mässmannens kontor, Skara.
Närvarande: Förestående syneman.

Förelades § 6
Förelades synemannens utlä-
sande med därtill hörande
sitningar och handlingar.

Förklarades prästningen
avslutad.
Och och vid samman
gången

Prebaltin

Biträdande gode män:

Lammertorp

Agel Persson

Utdrag av förmynderskaps protokoll, hållet vid lagtima hörttinget med Vadsbo herre tingslag i tingsstämman i Mariestad den 29 Augusti 1927.

§ 14. Sedan Härederätten på sätt sambeskrifven denna dag under N: 34 närmare utvisar, för-
satt änkeman Petrus Svanhild W. W. född
Carlberg, i Vadsbo herre i Hofva socken i
ommyndighetsställe. Så förordnades nu efter
egentligt uttagande disponenten Gustaf Svanhild,
Ovanåker Säteri, Knifsta till förmyndare
för benämnde ommyndig förklarade.

Förmynderskapet, som är infört i
förmynderskaps roteln för Hofva distrikt
N: 523, skall stå under tillflykt av överför-
myndaren i nämnda distrikt.
Som ovan.

F. Härederättens vägnar:
Anders Nilén.

Ätt avskrivit intyga:

A. Bergström
adv. Hofva.

M. Bergström
adv. Hofva.

Resolution.

Lantbruksingenjören Sven Hallin

....., varder härigenom förordnad
att, därest laga hinder ej möter, den i bilagda ansökning omförmälda
förrättning i laga ordning verkställa; blivande denna resolution översänd
till förrättningsmannen, som har att över mottagandet härav skyndsamt
hit insända bevis.

Mariestad å landskansliet den 28 december 1927.

På länsstyrelsens vägnar:

Stämpel Fem kronor.

6.70 bet

1927.

Till

Kungl. Maj:ts Befallningshavande i Skaraborgs län.

MARIESTAD.

Undertecknad..... får härmed vördsamt anhålla om förordnande för inom länet tjänstgörande lantbruksingeniör att jämlikt bestämmelserna i gällande vattenlag handlägga syneförrättning för torrläggning av vattenskadade marker tillhörande *Wahl-*

Cholm

i

Hofva

socken av Skaraborgs län.

Ingen annan farlighet torde bli av
~~Förteckning över de fastigheter, som ytterligare kunna för~~
förändringar beröras.
~~väntas bli av företaget berörda, återfinnes å omstående sida.~~

Närmaste järnvägsstation till förrättningsstället är

Hofva

Meddelanden angående förrättningen torde ställas till

Wahlchalmers Lant

adress

Hofva

pr

Wahlchalmers Hofva

den

19 Nov.

1927

Lottie Ydman
H. Sundberg
Förman

Del. 8 a Hofva

A r e a l								Nuvarande värde			Blivande värde			Förbättringsvärde		
Åker		Äng och odlingsmark		Annan duglig mark		Impediment och högl. mark		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur	
Har	ar	Har	ar	Har	ar	Har	ar	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre
7		8		9		10		11	12		13	14		15	16	

Bilaga C.

Beskrivnings- och värderingslängd.

Socken, by och hemman	Registernummer	Littera å kartan	Hemmanstal	Ägarens nummer	Delägares namn, hemvist m. m. samt ägobeskrivning
1	2	3	4	5	6
<u>Hova socken.</u> <u>Wahlstaden</u>				1	åker
				2	~
				3	~
				4	~
				5	~
				6	~
				7	~
				8	~
				9	~
				10	~
				11	~
				12	~
				13	~
				14	äng
				15	~
				16	~
				17	~
				18	åker
				19	~
				20	~
				21	~
				22	~
				23	~
				24	~
				25	~
				26	~
				27	~

Örnsjö

A r e a l								Nuvarande värde			Blivande värde			Förbättringsvärde		
Åker		Äng och odlingsmark		Annan duglig mark		Impediment och högl. mark		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur	
Har	ar	Har	ar	Har	ar	Har	ar	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16							
47								300	141 -		500	235 -		200	94 -	
106								-	318 -		-	530		-	212 -	
97								-	291 -		-	485 -		-	194 -	
78								-	234 -		-	390 -		-	156 -	
70								-	210 -		-	350 -		-	140 -	
90								-	270 -		-	450 -		-	180 -	
92								-	276 -		-	460 -		-	184 -	
87								-	261 -		-	435 -		-	174 -	
89								-	267 -		-	445 -		-	178 -	
07								400	28 -		-	35 -		100	7 -	
06								"	24 -		-	30 -		-	6 -	
47								-	188 -		-	235 -		-	47 -	
68								-	272 -		-	340 -		-	68 -	
	4 03							50	201 50		300	1209 -		250	1007 50	
	6 14							-	-		-	1842 -		300	1842 -	
	5 22							-	-		-	1566 -		-	1566 -	
	2 32							50	116 -		-	696 -		250	580 -	
39	17 71							400	156 -		500	195 -		100	39 -	
60								-	240 -		-	300 -		-	60 -	
83								-	332 -		-	415 -		-	83 -	
50								300	150 -		-	250 -		200	100 -	
28								400	112 -		-	140 -		100	28 -	
83								-	332 -		-	415 -		-	83 -	
75								300	225 -		-	375 -		200	150 -	
80								-	240 -		-	400 -		-	160 -	
77								400	308 -		-	385 -		100	77 -	
105								300	315 -		-	525 -		200	210 -	
15 64	17 71								550 7 50			13133 -			7625 50	

[illegible]

A r e a l								Nuvarande värde			Blivande värde			Förbättringsvärde		
Åker		Äng och odlingsmark		Annan duglig mark		Impediment och högl. mark		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur	
Har	ar	Har	ar	Har	ar	Har	ar	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre
7		8		9		10		11	12		13	14		15	16	
1564		1771						5807 50			13133 -			7625 50		
85								300	255 -		500	425 -		200	170 -	
116								400	464 -		~	580 -		100	116 -	
140								300	420 -		~	700 -		200	280 -	
1905		1771						6646 50			14838 -			8191 50		

Skara den 20 nov. 1928
Fredriksson
Agel Persson Skummeteg

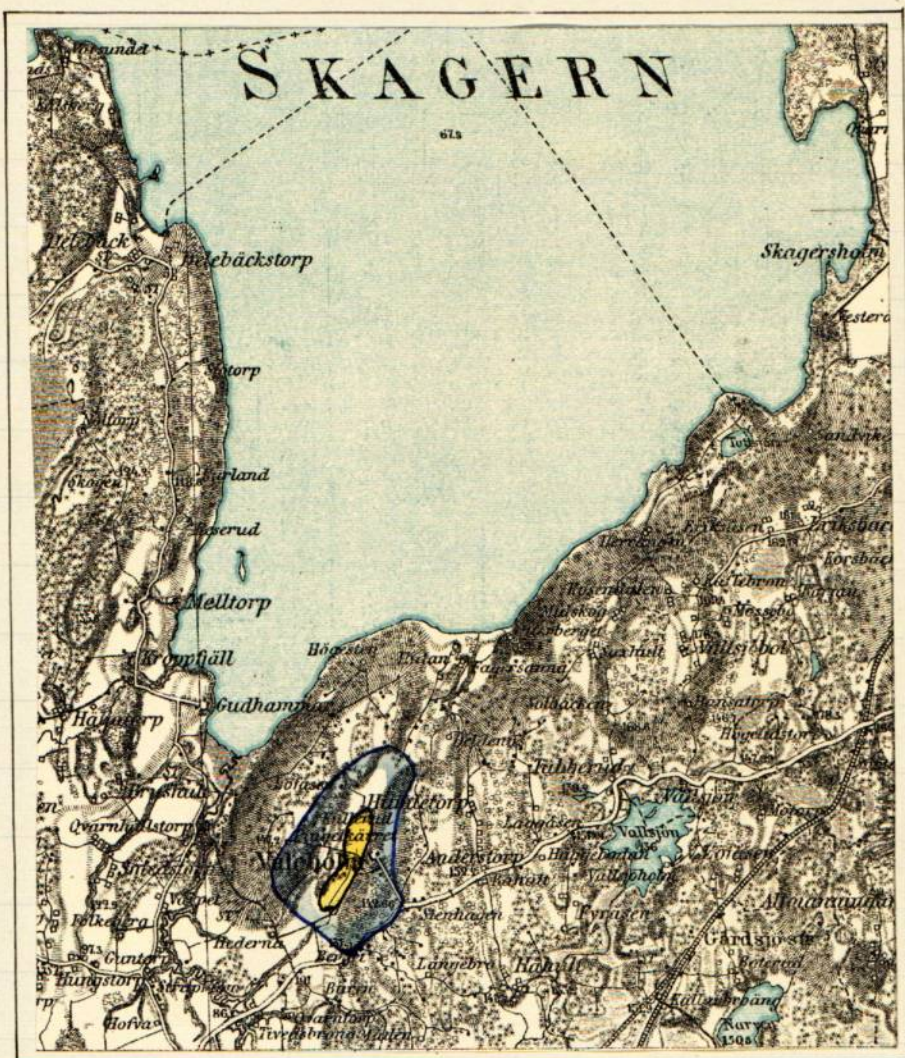
Kostnadsförslag.

Timpenning : 0.70 *Kronor.*

Läge	Längd m.	Arbete, jordmån m. m.	Antal	å pris	Kostnad		Kostnad		S u m m a	
					Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre
1	2	3	4	5	6		7		8	
		<u>Avloppet A-B-C-D.</u>								
		<u>Sträckan A-B.</u>								
0+50-1+20	70	sten och grus m ³	1.60	2.-	320	-				
		tillägges c:a 10 %			30	-			350 -	
		<u>Sträckan B-C.</u>								
1+20-5+50	430	15" cementrör m ^l	430	5.-	2150	-				
		frakt, grävning, läggning								
		och påfyllning m ^l	430	2.-	860	-				
		inlopp med slamficka vid C			50	-				
		kringsurning vid B			50	-	3110	-		
		tillägges c:a 10 %					310	-	3420 -	
		<u>Sträckan C-D.</u>								
5+50-10	450	dy och torvjord	1250	0.50	625	-				
10-13	300	" " "	1250	"	625	-				
13-18+50	450	" " "	1700	"	850	-				
18+50-21	250	" " "	600	"	300	-				
21-23+80	280	" " "	450	"	225	-				
		3 st. broar vid 10+10,								
		12 och 19+70 av trä	3	100	300	-	2925	-		
		tillägges c:a 10 %					305	-	3230 -	
					Summa				7000 -	

Skam
Nahlschelm den 20. nov. 1928
Fred. Jensen

Översiktskarta.

Skala = 1:100000.

Bilaga I.

Mätande vid laga
syneförrättning
för förläggning
av mark till körande
Wahlholms egendom
i Höva socken av
Östlångbyns län.

I pågåvarande företag, som avser
utredning och fördjupning av en i
sydliglig myndighetens flytande
myndig väck genom och från vatten-
skadade marken belägna omkring
3 km nordost om Höva kyrka
inom sektionen n: 7 av underbonds-
området n: 138 i och för erutande
av bättre förläggning och ökad alsknings-
förmåga är enligt bestämmelserna
i 7 kap. vattenlagen att den nämnda
dikeningen. Belägningsplanen framgår av
omfattande översiktskarta, där
förläggningsområdet är utmärkt
med gul färg och vattenanslutnings-
områdets gränser med en blå linje.
Den här till uppgörning i pågå-
datta avloppssträckan har på profil-
och sektionssnitten upprästat,
nå visande förhållandena vid
undersökningstillfället, varjämte
de nämnda nämnde vatten skadade
markerna avfattats i nivåskarta. I
denne karta är den till upps-
grävning avsedda avloppssträckan

(se cirkla)

utmärkt med ~~de~~ dubbla, (röda
linjer och de röda behållarna
A-B-C-D-E, vilken behållare
teckning även återfinnes ovanför
motsvarande punkter & profil-
ritningen.

Vattenområdesområdet har uttagits
å Generalstabens karta och befun-
nits utgöra 350 hektar vid C.
Den största till avrinning kommande
vattenmängden har uttagits komma
att uppgå till 1.2 liter pr sekund
och hektar och medel vattenmängden
under vegetationsperioden till
0.1 liter pr sekund och hektar. På
grundval av de sålunda uträknade
vattenmängderna kan avloppet di-
mensioneras för möjliggörande
av förslagsning till 1.2 liters
djup av den nära liggande
marken. I fråga om den s. k. sjö-
botten (fig. 14-17) torde efter för-
slagsningen på grund av markens
starka beskaffenhet en rätt av-
sevärd sänkning vara att förvänta.
Sannolikt blir dock marken även här
under avsevärd tid framåt kunna
brukas som äker sedan avloppet
upptagits till det föreslagna djupet.
Mellan B och C utgöres marken
till största delen av flytsand, varför
det öppna avloppet uppgifningen till en-
praktiskt djup icke låter sig göra
utan synnerligen dyrbare staut-
förstärkningar. För att möjliggöra för-

läggning till väsentlig kostnad, är av-
loppet å denna sträckan avsett
att utföras som en kombination
mellan täkt och öppet avlopp
på så sätt att under det nuvarande
öppna avloppets botten lägges en in-
ledning, tillräcklig att utåta uppdrän-
ning av botten i botten med vatten-
ståndet. ~~Den~~ En viledning för hela
flödesvattenmängden ~~kan~~ (75 cm. rör)
kan väntas bli över 6000 kr. dyrt.

För utvärdering av den genom företaget
uppkommande värdnaden (härav syne-
nämnden efter i 7 kap. 22 § Vatten-
lagen stadgade grunder beaktas till
nyssedrivning, vars resultat före-
ligger i den bilagda värderingsberäkningen.

Om all den genom företaget
uppkommande värdnaden faller
å mark tillhörig Söderåsen, skall
denne räkna bestämma alla kost-
nader för såväl synefirättningen
som för företaget utgörande och
dess underhåll.

Avgift, varom förmåles i 11 kap.
95 § Vattenlagen, skulle motsvara
10 kronor och belöper sig på
följande.

Följande föreskrifter i 10
kap. 62 § Vattenlagen för syne-
nämnden i fråga om företaget
gäller bestämmelser:
Att det skall, såvitt Söderåsen gäller
fullfölja bestämmelser, utföras i

full överensstämmelse med be-
 stämmelserna i detta utlä-
 sande med särskild hänseende
 ritningar och handlingar;
 att ur anslaget uppsamlas
 jord och sten för att ligga
 minst 0.6 meter från an-
 slaget bantes och med
 en lutning mot perso-
 nerna avseende 1:1 var-
 junde närliggande byggnader
 för ytvatten från släp-
 pade genom upplagen
 vara ordnade;
 att under arbets tiden vatten ej
 får uppdrämmas eller på-
 släppas på sätt att skada
 uppställda
 att den till täkt ledning skola
 vara av fullgod kvalitet;
 att betong gjutningsarbeten skola
 utföras under överinseende av
 särskild kompetent person;
 att arbetet må begynna, så snart
 detta utlåtande funnit laga kraft
 samt bör vara bragt till slut
 för utgången av år 1934 samt
 att företaget skall benämnas "Walla-
 holms ritnings företag av år 1928"

Tutan mot för rättningen
 och detta utlåtande må föras
 ned Västerkyrkans Vattendirektor,
 adress Vänersborg, till vilken be-
 sören med iakttagande av be-

Stammets emne i 11 kap. 85 §
 Værelagen skole vara in-
 givna man sextio dagar
 från nedan angivna datum.
 Skara den 20 November 1928
 L. Jämsker

J. H. H. H. H.

Biträda för gode män:

Agel Persson H. H. H. H.

1	2	3	4	5	6	7
		Överfört				51 18
1928		Avvägning:				
maj 20-21		a) avvägning, längdmätning o. d., §§ 44, mom. 4	dagar	2	12,00	24 -
		b) ytavvägning, § 11, mom. 1, tariff IV				
		i öppen mark, medelantal 5,2 punkter pr har	har	36,76	0,52	19 12
		avvägda punkter	st.	196	0,04	7 84
		i annan mark, medelantal	punkter pr har			
		avvägda punkter	st.			
		c) begränsningskurva, § 11, mom. 2:				
		i öppen mark	km.	5,4	2,50	13 50
		i annan mark	"		5,00	64 46
		Arealuträkning, § 13, tariff V, medelareal 1,27 ar, ...	st.	30	0,09	2 70
			har	36,76	0,04	1 47
		Ägobeskrivning, § 14, ägofigurer	st.	20	0,03	0 90
		Markvärdering, § 15, värdering, § 16, mom. 1, ...				
nov 7		a) uppskattning och värdering, §§ 44, mom. 5	dagar	1/2	12,00	6 -
		b) gradtabell eller kurva, § 17, mom. 1,				
		för första kilometern av avlopps längd	km.			4 -
		för övriga kilometer	st.	1,4	1,50	2 10
		c) uträkning därmed av värde pr ytenhet, § 17, mom. 2, värdetal st.		10	0,06	1 80
		d) uträkning av förbättring eller försämring, § 18 ägofigurer ..		20	0,12	2 40
		Längdprofil, § 20, längd skala 1:4000				
		a) uppritning enl. tariff VI, 1) nytt avlopp	km.	0,4	3,00	1 20
		2) befintligt avlopp ell. vall	"	2,0	3,50	7 -
		b) antal ritningar	st.	1	3,00	3 -
		Tvårsektioner § 22, i skala 1:100,				
		vid uppritning av endast befintlig eller ny sektion	"		0,15	
		" " " såväl " som " "	"	18	0,25	4 50
		tillägg för m ² av våta sektionsarean vid h. v. y. nämligen för ..				
		"				
		"				4 50
		Hydrografisk utredning, § 24, grundbelopp	dagar	1/2		6 -
		för vattenområdets areal	km. ²		0,02	6 -
		Dimensionsberäkning, § 25,				
		a) för öppet avlopp, utan särskild beräkning	km.	2,4	3,50	8 40
		tillägg för särskild beräkning av dimensionerna	"	2,4	1,00	2 40
		" " våta sektionsarean vid h. v. y. 0,50 kr. pr m ² ..	"			
		nämligen	m ² sektion på			
		" " "	"			
		" " "	"			
		b) täckt ledning, 1) inre diameter intill 20 cm.	"		6,00	
		2) " " över 20 "	"	1	10,00	10 -
		Överföres				20 80
						180 71

1	2	3	4	5	6	7
		Överfört				180 71
		Inritning å kartan av avlopp och vallar, § 27, grundbelopp.....			1 —	
		tillägg för varje cm. verkligt mått å kartan cm.	56	0,03	1 68	2 68
		Arbetsbeskrivning, § 28, 1:sta sidan			3 —	
		tillägg för övriga sidor..... st.		2,00		3 —
		Kostnadsberäkning § 29, a) nyanläggning..... km.	0.4	2,50	1 —	
		därjämte 25 öre pr m ² av våta sektionensarean vid h. v. y.				
		nämligen m ² sektion på				
		b) vid förändring av befintligt avlopp	2.0	4,00	8 —	
		därjämte 50 öre pr m ² av våta sektionensarean vid h. v. y.				
		lika som tillägget för dimensionsberäkningar				
		c) av kostnadsförslagets slutsumma 0,1 % (broar inberäknat)			16 —	25 —
		Förslag till bro- och trumbyggnad, §§ 34 och 36				
		1) Enkel bro och trumma. a) för ritarbetet			1 —	
		b) för detaljerad kostnadsberäkning			6 —	
		c) för grundförstärkning			6 —	
		2) Annan bro i två projektioner, a) för dimensionsberäkning....		8,00		
		b) för ritarbetet, teoretisk spännvidd..... m.		1,00		
		och för särskildt konstruerat landfäste st.		4,00		
		c) för kostnadsberäkning, teor. sp. v. m.		0,50		
		och för särskilt konstruerade landfästen st.		4,00		15 —
		Införande av höjdsiffror å plankartan, § 39	196	0,01		196
		Ersättningslängd, § 42, grundbelopp			1 50	
		för varje ersättningsbelopp st.		0,25		
1428		Utlåtande och betänkande, § 43	5	3,00		15 —
4428	24	(förberedande undersökning å platsen)	1/2	12,00		6 —
nov.	7	Sammanträden och upprättande av protokoll, § 44, mom. 1, dagar	1	12,00		12 —
"	20					
		Särskild utredning, § 44, mom. 2..... dagar		12,00		
		Kostnadsfördelningslängds upprättande, § 44, mom. 14		12,00		
		Utredning å länets lantmäterikontor rörande fastighetsgränser, jordregisternummer o. d. § 44, mom. 15 dagar		12,00		
		Översiktskarta § 41				4 —
		Summa kronor				265 35
		Lösen för:				
		Kopia av plankartan, § 49,				
		1) 1:sta regalarbetet			10 50	
		övriga regalarbet		1,75		
		2) efter kartans skala och ägofigurernas medelareal, tariff VII,				
		skalan 1:4000, medelareal 1.226 ar ägofigurer st.	30	0,10	3 90	
		har 36.76 0.05			1 84	
		höjning för handkopia å ritpapper, 25 %			1 44	
		Överföres			17 68	

1	2	3	4	5	6	7
		Överfört			17 68	
		3) insättning av höjdlägestal..... st.	146	0,02	3 92	
		" " kanaler och diken, grundbelopp			1 75	
		tillägg för varje cm. verkligt mått å kartan, cm.	56	0,05	2 80	26 15
		Kopia av längdprofil, tvärsektioner samt förslag till broar och trummor å ritpapper, § 52,				
		1) enligt tariff VIII i skala 1: 4000,				
		nytt avlopp..... km.	0.4	5,00	2 -	
		ändring av befintligt avlopp	2.0	6,00	12 -	
		2) tvärsektioner, originalritningens belopp med 30 % förhöjning			5 85	
		3) broar och trummor, " " " 30 % "			15 90	
		4) för varje med rubrik, skalor o. d. försett blad				
		längdprofilritningar..... st.		3,00		
		tvärsektions- och brorritningar	1	5,00	5 -	40 75
		nedsättning för kopia å kalkerväv 25 %				
		Avskrift av synehandlingarna, § 55	19	0,75		14 25
		Översiktskarta i d:o, § 41				4 -
		Summa kronor				85 15
		Övriga förrättningskostnader,				
		Lösen av förordnandet jämte kommissionärsarvode			8 -	
		Annonskostnader ang. sammanträden.....				
		Inbindning av förrättningshandlingarne..... <i>och uppläsning</i>			6 50	14 50
		Arvode till biträdande förrättningsmannen				49 80
		" " " gode männen enligt egna räkningar.....				414 80
		Ersättning för hantlangning, materialier o. d. <i>papper</i>	10	4.-	40 -	
		Lösen för utdrag ur mantalslängd				
		Summa kronor				104 30
		Sammandrag.				
		Förrättningsmannens arvode				265 35
		Lösen för kopior och avskrift				85 15
		Övriga förrättningskostnader				104 30
		Summa kronor				454 80

Den, som icke åtnöjes med denna räkning, äger, att inom tre månader från nedanstående dag klander därå anställa genom stämning till

Skam

den 20 nov 1928

häradsrätt.

Per Harnin
Statens lantbruksingenjör.

Att sakägarne erhållit en med denna lika lydande räkning betyga:

Agel Persson

Ellen Westberg

Kronor kvitteras:

den

19